

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cercetare privind
„Viitoarele provocări, nevoi
privind competențele și
metodologii eficiente de
implicare a tinerilor pentru
practicanții de dezvoltare
locală condusă de
comunitate”.

CERCETARE

YLLD

YOUTH LED LOCAL DEVELOPMENT

CUPRINS:

1. **Scurtă introducere în proiectul „Youth Led Local Development” (Dezvoltare locală condusă de tineri)**

2. **CLLD (Dezvoltare locală condusă de comunitate)- Politică de incluziune a tinerilor și de dezvoltare comunitară**
 - 2.1 CLLD: definiție
 - 2.2 Politică de incluziune a tinerilor și de dezvoltare comunitară în Italia
 - 2.3 Politică de incluziune a tinerilor și de dezvoltare comunitară în Irlanda
 - 2.4 Politică de incluziune a tinerilor și de dezvoltare comunitară în Portugalia
 - 2.5 Politică de incluziune a tinerilor și de dezvoltare comunitară în România

3. **Percepții și realități ale integrării și incluziunii tinerilor în activitățile CLLD**

4. **Abilitățile existente și viitoare de care au nevoie tinerii și voluntarii comunitari pentru a facilita progresul tinerilor**

5. **Metodologii eficiente de implicare a tinerilor, preferințe și metodologii de învățare–online/față-în-față/mixtă**

6. **Referințe**

Dezvoltarea locală condusă de comunitate (CLLD) și „Viitoarele provocări, nevoi privind competențele și metodologii eficiente de implicare a tinerilor pentru practicanții de dezvoltare locală condusă de comunitate”

Numele proiectului: "Abordarea competențelor tinerilor și a proceselor comunitare de incluziune a tinerilor pentru a facilita următoarea generație de tineri lideri comunitari"

Acronimul proiectului: Dezvoltarea locală condusă de tineret (YLLD)

1. Scurtă introducere în proiectul de dezvoltare locală condus de tineret

Proiectul "Dezvoltarea locală condusă de tineret"

Youth Led Local Development (YLLD) este un proiect Erasmus+¹ care își propune să sporească incluziunea tinerilor în dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității în întreaga UE. Liderul parteneriatului este Ballyhoura Development (Irlanda), având parteneri din Italia – ASCAE, România - Asociația Grupul de Acțiune Locală Napoca Porolissum, precum și Portugalia - Right Challenge Associação.

Proiectul va spori gradul de conștientizare, interesul, cunoașterea și participarea tinerilor care trăiesc în zonele rurale și îndepărtate și care se confruntă cu dificultăți socio-economice, la participarea civică și la activitățile de dezvoltare locală conduse de comunitate, contribuind la incluziunea comunității, inovarea socială, creșterea durabilă și oportunitățile economice de calitate. Proiectul va face acest lucru prin cooptarea organizațiilor de dezvoltare comunitară existente pentru a înțelege provocările recrutării voluntarilor și ale planificării succesiunii, precum și percepțiile/provocările integrării tinerilor în structurile conduse de comunitate. Unul dintre obiectivele principale ale proiectului este de a dezvolta, prin codesign cu grupuri, un set de instrumente pentru a facilita cele mai bune practici în integrarea tinerilor în structurile de dezvoltare locală conduse de comunitate.

Scopul cercetării

Cercetarea a fost întreprinsă pentru a identifica nevoile actuale și viitoare de competențe ale tinerilor pentru implicarea și incluziunea lor în activitățile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității în toate țările partenere.

Scopul este de a se concentra pe mai multe aspecte cruciale ale dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității și ale domeniilor de implicare a tinerilor. Metodologia utilizată s-a bazat pe un chestionar online care a fost transmis profesioniștilor, lucrătorilor de tineret, cetățenilor voluntari, membrilor administrației locale și tinerilor, pentru a dezvolta o mai bună înțelegere a cerințelor și percepțiilor cu privire la provocările și soluțiile pentru incluziunea tinerilor. Acesta a evaluat, de asemenea, modul în care ambițiile tinerilor și nevoile grupurilor comunității locale pot fi fuzionate în mod eficient pentru a susține organizații puternice conduse de comunitate. Cercetarea va fi utilizată pentru a concepe și dezvolta instrumente pentru a facilita mai bine integrarea și incluziunea tinerilor.

Grupuri țintă

Grupul țintă include mai multe părți interesate, cum ar fi tinerii (18-30 ani) sau lucrătorii de tineret care urmăresc dezvoltarea tinerilor, membrii actuali ai grupurilor comunitare de voluntariat, liderii comunității, grupurile de acțiune locală și agențiile de tineret.

¹ Numărul grantului 2021 IE01-KA220-YOU-0000287.

2. CLLD- INCLUZIUNEA TINERILOR ȘI POLITICA DE DEZVOLTARE COMUNITARĂ

2.1 CLLD: DEFINIȚIE

Dezvoltarea locală condusă de comunitate este o abordare a dezvoltării teritoriale în care actorii locali lucrează în parteneriat pentru a dezvolta și a pune în aplicare acțiuni și strategii care să răspundă obiectivelor și nevoilor locale proprii, luând în considerare potențialul și forța teritoriului, dezvoltând cunoștințe și competențe, sprijinind idei noi și încurajând cooperarea care contribuie la crearea unor comunități viabile și reziliente. Expresia "dezvoltare locală condusă de comunitate" (CLLD) a fost introdusă de Comisia Europeană și provine din dorința de a schimba abordarea tradițională "de sus în jos": aceasta vizează îmbunătățirea calității vieții și abordarea întârzierilor din dezvoltarea comunităților locale în zonele rurale.

Dezvoltarea locală condusă de comunitate (CLLD) este situată în cadrul reglementărilor și modelelor de finanțare europene pentru a urmări obiective integrate de dezvoltare locală la scară subregională, cu contribuția prioritară a forțelor locale. Aceasta implică actori locali care se reunesc într-un parteneriat mixt (public-privat); asigură un rol operațional (managerial și administrativ) încredințat Grupului de Acțiune Locală, ce elaborează un Plan de acțiune locală care transpune obiectivele în acțiuni concrete, prin asigurarea unei structuri tehnice capabile să îndeplinească aceste sarcini.

Având în vedere rolul comunităților locale de a consolida și de a contribui la coeziunea teritorială, UE, cu un sprijin puternic din partea Parlamentului European, a decis să faciliteze și să consolideze utilizarea CLLD pentru toate tipurile de teritorii (rurale, urbane, costiere) și pentru diferite tipuri de nevoi ale comunității (în special sociale, culturale, de mediu și urbane) (Serviciul de cercetare al Parlamentului European).

Context – originea proiectului CLLD

Abordarea de finanțare a **dezvoltării locale condusă de comunitate (CLLD)**, limitată inițial la zonele rurale sub denumirea **LEADER** (Legături între acțiunile de dezvoltare a economiei rurale), este o inițiativă a UE de sprijinire a proiectelor de dezvoltare în zonele rurale, costiere și urbane ale țărilor membre ale UE la scară locală prin implicarea actorilor locali relevanți, inclusiv a organizațiilor și asociațiilor locale, precum și a cetățenilor individuali.

LEADER este o inițiativă comunitară dezvoltată la începutul anilor 1990 prin politica UE menită să rezolve problemele din anumite domenii ale Uniunii Europene. În perioada 1991 - 1993, accentul s-a pus pe 217 zone din regiunea rurală defavorizată. Apoi, în perioada 1994-1999 (LEADER II), zonele rurale se află încă în centrul proiectului, dar numărul GAL-urilor (grupuri de acțiune locală) a crescut la aproximativ 900. În perioada 2000-2006 (LEADER+), metoda a inclus toate tipurile de zone rurale. În perioada 2007-2013, LEADER a devenit parte integrantă a politicii de dezvoltare rurală a tuturor statelor membre ale UE, acoperind cele 2416 teritorii rurale. În 2007, pe lângă zonele rurale, politica în domeniul pescuitului a fost inclusă în proiect prin crearea FLAG-urilor (grupuri locale de acțiune în domeniul pescuitului). În ultimii ani, domeniul de aplicare al abordării LEADER a fost extins în continuare pentru a include zonele rurale, urbane și de pescuit sub denumirea de "**dezvoltare locală condusă de comunitate**" (CLLD): este un instrument reglementat de articolele 32-35 din Regulamentul UE 1303/2013, articolele 42-44 din Regulamentul UE 1305/2013 din 17/12/2013 și de dezvoltarea programelor rurale 2014-2020, finanțate din fondurile **structurale și de investiții europene**.

Provocările CLLD

Provocările cu care se va confrunta CLLD sunt strâns legate de contribuția pe care acest instrument o poate oferi în mod concret la îmbunătățirea politicilor de dezvoltare. Provocările vizează :

- să îmbunătățească elaborarea și punerea în aplicare a politicilor în favoarea anumitor domenii, printr-o mai mare concentrare teritorială asupra acestor zone pentru a spori eficacitatea acestora;
- să promoveze o mai bună calitate a planificării locale;
- să promoveze coordonarea între politici într-un mod flexibil și concret, cu o logică inspirată de simplificarea atât a instrumentelor de guvernare, cât și a procedurilor de acces la finanțarea UE.

2.2 Incluziunea tinerilor și politica de dezvoltare comunitară în Italia

În Italia, politicile pentru tineret sunt elaborate la diferite niveluri. Există multe legi naționale în favoarea tinerilor din diferite domenii, cum ar fi educația, ocuparea forței de muncă, sănătatea, cultura etc. Sistemul organizațional reprezintă o guvernare pe mai multe niveluri, fiind o formă democratică de guvernare în care deciziile apar din colaborarea multor actori care se influențează reciproc.

La nivel național, în 1996, responsabilitatea pentru chestiunile legate de politica pentru tineret a fost asumată de o entitate adecvată din cadrul Biroului președintelui Consiliului de Miniștri: Departamentul afacerilor sociale. Apoi a fost transferată la Ministerul Muncii și Politicilor Sociale. Ulterior, în 2006, responsabilitatea pentru problemele de tineret și sport a fost atribuită unei entități ad-hoc: Departamentul pentru Politica de Tineret și Activități Sportive (Dipartimento per le politiche giovanili e le attività sportive). În 2008, noul guvern a luat decizia expresă de a crea un nou departament care să nu se mai ocupe de tineret și sport, dar care să vizeze exclusiv implementarea de măsuri și intervenții pentru tineri. În acest scop, Departamentul tineretului (Dipartimento della Gioventù) a fost înființat printr-un decret al președintelui Consiliului de Miniștri la 8 mai 2008. Departamentul de Tineret gestionează direct partea din fondurile alocate intervențiilor naționale prin apeluri de proiecte deschise organizațiilor de tineret și societății civile și este responsabil de semnarea acordurilor cu Consiliul Național al Tineretului, Agenția Națională pentru Tineret și alte entități care desfășoară activități în favoarea tinerilor. La nivel național nu există o lege generală privind tineretul, în timp ce există multe legi specifice care afectează tinerii din diferite domenii, cum ar fi educația, ocuparea forței de muncă, ucenicile și stagiile.

Tineretul este protejat constituțional, articolul 31 din Constituția Italiei – "Republica [...] protejează maternitatea, copilăria și tineretul [...]" și, prin urmare, de-a lungul anilor, angajamentul unui stat de a proteja tinerii a caracterizat întotdeauna deciziile politice și legislative care au însoțit intervențiile autorităților guvernamentale.

Prin legea constituțională nr. 3/2001 Regiunile au dobândit competențe legislative și executive în toate aspectele care nu sunt rezervate în mod expres legislației de stat, inclusiv politici pentru tineret. La nivel de regiune, de-a lungul anilor au fost aprobate diferite legi care se referă la punerea în aplicare a drepturilor de cetățenie, promovarea dezvoltării personalității, participarea socială, asociațiile de tineret și prevenirea problemelor tinerilor.

Începând cu anul 2006, politicile pentru tineret au fost finanțate în principal din **Fondul național pentru politici pentru tineret**, instituit prin articolul 19 alineatul 2 din Decretul-lege 223/2006 transformat, cu modificări, în Legea 248/2006, cu scopul de a promova dreptul tinerilor la formare culturală și profesională și la integrarea în viața socială, inclusiv prin

realizarea dreptului tinerilor la locuință, precum și facilitarea accesului la credite pentru achiziționarea și utilizarea de bunuri și servicii **Fondul funcției publice universale finanțează acțiunile funcției publice** pe baza unui program anual aprobat de Conferința de state-regiuni și funcționează în cadrul unui sistem contabil special, astfel cum este prevăzut de reglementările în vigoare.

Programele majore de relevanță națională, finanțate din **Fondul național pentru politica pentru tineret**, sunt axate pe diferite domenii de acțiune: incluziunea socială; participarea tinerilor la viața socială și politică a zonei; sprijinirea autonomiei și promovarea participării tinerilor la activități culturale și sportive; educație non-formală; prevenire și măsuri împotriva noilor dependențe.

Mai exact, în 2021 principalele programe au fost:

"Enzime" ("Fermenti") apel de proiecte: a finanțat proiecte de antreprenoriat pentru tineri de natură socială, propuse de tineri cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani și vizează îmbunătățirea condițiilor de viață ale tinerilor și ale comunității acestora;

- **Apelul de proiecte "Sprijin pentru tinere talente" ("Sostegno ai giovani talenti"):** finanțarea inițiativelor în sprijinul talentelor și creativității tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani
- **Apelul de proiecte "Orientarea și plasarea tinerelor talente" ("Orientamento e placement giovani talenti"):** își propune să promoveze plasarea de locuri de muncă pentru tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 28 de ani, să sprijine auto-antreprenoriatul tinerelor talente și legătura dintre educație și piața muncii
- **Platforma web GIOVANI2030:** oferă știri, perspective despre voluntariat, formare, educație, cultură, divertisment, sport, descriind oportunitățile necesare de a crește într-un mod participativ
- **Cardul Național al Tineretului (CGN):** de la jumătatea lunii martie 2021, CGN permite concesiuni pentru accesul la bunuri, servicii și oportunități pe teritoriul național și european.

2.3 Incluziunea tinerilor și politica de dezvoltare comunitară în Irlanda

Diverse documente de politică irlandeze fac referire la incluziunea tinerilor în dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității. Printre acestea se numără o *strategie națională pentru tineret* (Departamentul pentru copii și tineret, 2015); *Strategia națională de voluntariat* (Guvernul Irlandei, 2021); *Comunități durabile, favorabile incluziunii și împuternicite: o strategie pe cinci ani de sprijinire a sectorului comunitar și de voluntariat în Irlanda 2019-2024* (Guvernul Irlandei, 2019) și *abilitarea tinerilor în Irlanda* (2014). În ceea ce privește incluziunea tinerilor, firul comun care le leagă este că toți sprijină în mare măsură promovarea acesteia (Consiliul Național al Tineretului din Irlanda, 2014; Guvernul Irlandei, 2014). Toți se angajează să pună în aplicare politici și structuri care sprijină dezvoltarea sa.

Aceasta este o listă a unora dintre principiile de bază în jurul cărora este construită politica irlandeză privind incluziunea tinerilor:

Sprijinirea cetățeniei active: *Strategia națională pentru tineret* recunoaște că, prin promovarea voluntariatului pentru tineri, "tinerii sunt incluși în societate, sunt conștienți de mediu, egalitatea și drepturile lor sunt respectate, diversitatea lor este sărbătorită și sunt împuterniciți să fie cetățeni activi la nivel mondial" (2015: pg. 3). Implicarea puternică a actorilor nestatali și a grupurilor societății civile în furnizarea de servicii a fost caracteristică societății irlandeze de-a lungul istoriei statului (Devereux, 1993; Consiliul Național al

Tineretului din Irlanda, 2011). Sprijinirea formelor active de cetățenie și voluntariat în politică este, prin urmare, un mijloc de menținere a acestei abordări de parteneriat, precum și de deblocare a beneficiilor unui cetățean empatic și calificat. **Incluziunea ca garant al echității și al respectării drepturilor omului:** Există un sentiment puternic în politica irlandeză că incluziunea tinerilor este un vehicul pentru realizarea unei societăți mai echitabile și mai democratice. *Comunitățile durabile, favorabile incluziunii și împuternicite* susțin că promovarea acestei echitabilități este esențială "pentru ca comunitățile să prospere, atât în Irlanda urbană, cât și în cea rurală... îmbunătățirea calității vieții și a oportunităților pentru toate segmentele populației, în special pentru tinerii și persoanele în vârstă din comunitățile cele mai defavorizate" (2019: pg. 8).

De remarcat că același document mai precizează că "este de datoria autorităților locale să depună eforturi pentru facilitarea și promovarea implicării în administrația locală, inclusiv implicarea tinerilor în democrație și în administrația locală" (2019: pg. 17). Acest proiect este conceput pentru a acorda sprijin în această misiune: va oferi un cadru pentru conceperea și furnizarea de programe de formare pentru instructori și participanții la comunitate, pentru a contribui la promovarea incluziunii tinerilor.

Dezvoltarea competențelor pentru viitor: Pentru *Strategia Națională de Voluntariat*, "beneficiile voluntariatului depășesc cu mult acțiunile implicate și impactul acestora asupra beneficiarilor. Întreaga gamă de competențe dezvoltate prin voluntariat și acțiune comunitară este importantă pentru o gamă largă de tineri" (2021: pg. 23). Promovarea incluziunii tinerilor este, prin urmare, văzută ca o modalitate de a proteja în viitor forța de muncă națională și de a dezvolta competențe pe care tinerii le vor îndeplini prin diferite roluri în viața lor (Consiliul Național al Tineretului din Irlanda, 2014).

Din aceste motive, *Strategia Națională de Voluntariat* va explora transformarea voluntariatului în programa educațională națională. Din nou, acest lucru demonstrează valoarea și actualitatea acestui proiect de dezvoltare locală condus de tineret, care va furniza materiale și structuri de învățare care pot fi utilizate cu ușurință în aceste programe-pilot.

2.4 Incluziunea tinerilor și politica de dezvoltare comunitară în Portugalia

În Portugalia, drepturile tinerilor sunt protejate în temeiul articolului 70° din Constituția Republicii Portugheze și există înregistrări privind politicile destinate tinerilor de la Revoluția Portugheză, în 1974 (Observatório Permanente da Juventude). În 2018, primul plan național pentru tineret a fost lansat în temeiul Rezoluției Consiliului de Miniștri nr. 114-A/2018 din 4 septembrie 2018 de a dezvolta politici publice îmbunătățite pentru tineretul portughez. Acest plan a fost în vigoare până la sfârșitul anului 2021 și a vizat elaborarea de politici transversale pentru tineret. Acesta s-a concentrat asupra grupului cuprins între 15 și 29 de ani, care reprezintă aproximativ 16 % din totalul populației portugheze, și astfel guvernul constituțional a urmărit să promoveze articularea inter-ministerelor pentru a dezvolta politici pentru educație, ocuparea forței de muncă, antreprenoriat, locuințe, sănătate, învățământ superior, calitatea vieții, sport, cultură, apărare, justiție, mediu, agricultură, transporturi, durabilitatea securității sociale, combaterea sărăciei, a egalității, a incluziunii și a migrației. Instituto Português do Desporto e Juventude (Institutul Portughez pentru Tineret și Sport) are responsabilitatea de a coordona acest Plan Național pentru Tineret, care în timpul guvernului anterior, a implicat 17 domenii guvernamentale și 31 de instituții axate pe punerea în aplicare a 247 de măsuri. Acest plan a fost creat pentru a ghida punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă în context național, în ceea ce privește tineretul, precum și angajamentele asumate în cadrul Declarației Lisboa+21 privind politicile și programele pentru tineret, care a rezultat din Conferința globală a

miniștrilor responsabili pentru tineret, și forumul tineretului, care a avut loc la Lisabona în iunie 2019.

Institutul Portughez pentru Tineret și Sport oferă sprijin în diverse domenii (sport, cetățenie și participare, cultură și creativitate, educație formală și non-formală, sănătate, ocuparea forței de muncă, antreprenariat, locuințe), și anume în crearea asociațiilor de tineret și a proiectelor comunitare, în sprijinirea și diseminarea activităților de voluntariat și a proiectelor cetățenești pentru tineri. În 2022, această instituție a realizat o evaluare amplă a nevoilor și pregătește în prezent cel de-al doilea Plan Național pentru Tineret. Mai mult decât atât, ele se articulează cu alte instituții naționale, europene și internaționale care sprijină tinerii în aceste domenii. Unele dintre instituțiile naționale relevante în acest domeniu sunt: Conselho Nacional de Juventude (Consiliul Național al Tineretului), creat în 1985, care este o platformă care își propune să reprezinte organizațiile de tineret din diferite domenii (culturale, de mediu, cercetași, asociate cu partide, studenți, sindicate sau religii), promovând dezvoltarea asociațiilor de tineret; și

Fundação da Juventude (Fundația pentru Tineret), care implementează și sprijină inițiative menite să promoveze integrarea tinerilor în comunitățile lor și pe piața muncii.

În ceea ce privește incluziunea tinerilor în dezvoltarea comunității, cetățenia participativă și promovarea voluntariatului tinerilor, Planul Național pentru Tineret a inclus măsuri de sprijinire a asociațiilor de tineret, de promovare a activității de voluntariat și de promovare a alfabetizării politice, și anume: activități de sprijin pentru implicarea tinerilor în asociații, inclusiv formarea și definirea Statutului managerilor asociativi; formare pentru abilități de conducere; sprijinirea proiectelor locale și regionale menite să încurajeze participarea politică și socială a grupurilor vulnerabile tinere; campanii, formare și activități axate pe drepturile omului, egalitate și incluziune, UE (de exemplu, Parlamentul tineretului); Programe naționale și internaționale de voluntariat axate pe drepturile omului, incluziune, probleme de mediu, printre altele; Ansambluri în cadrul "Programa Escolhas"; Elaborarea Consiliilor Municipale ale Tineretului de către autoritățile locale; Plano Nacional de Incentivo ao Associativismo Estudantil (Planul național de stimulente pentru asociațiile de tineret).

2.5 Politica de incluziune a tinerilor și de dezvoltare comunitară în România

Politici publice pentru incluziunea tinerilor și dezvoltarea comunității în România

²Legea tineretului. România are în vigoare o Lege a tineretului care a fost adoptată inițial în 2006 (Legea nr. 350 din 21/07/2006 Legea tineretului) și este principalul document juridic care stă la baza cadrului politicilor pentru tineret din România. Se adresează tuturor tipurilor de tineri, dar acordă o atenție deosebită grupurilor vulnerabile, motiv pentru care oferă o serie de drepturi.

Legea privind tineretul definește în mod legal o serie de termeni, cum ar fi: tânărul (persoană cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani) sau organizarea și pentru tineri (cel puțin 50% dintre membri sunt tineri sau urmăresc să sprijine și să promoveze drepturile tinerilor). De asemenea, stabilește cadrul responsabilităților autorităților centrale și locale în domeniul tineretului, precum și cadrul de finanțare și susținere a activităților pentru tineret, definește drepturile tinerilor (parte a procesului decizional care îi afectează, sprijin și consiliere, educație și formare, acces la informații, planificare familială), beneficiari și voluntari în cadrul programelor de mobilitate sau dialog intercultural) și stabilește facilitățile de care se bucură tinerii în domenii cum ar fi educația, cultura, sănătatea, voluntariatul, antreprenariatul, capacitatea de inserție profesională sau

² Parlamentul României, *LEGEA NR.350 din 21.07.2006*, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/73834>. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/73834>

locuințele.

³Strategia Națională pentru Tineret. Strategia națională în domeniul politicii pentru tineret 2015-2020 (denumită în continuare "Strategia") a fost adoptată prin Hotărâre de Guvern în ianuarie 2015 și are ca obiectiv declarat sprijinirea tinerilor de a participa la viața economică, socială, culturală și politică, asigurând egalitatea de șanse în ceea ce privește educația, capacitatea de inserție profesională și condițiile de trai decente pentru toți tinerii, inclusiv grupurile vulnerabile. Aceasta a fost dezvoltată pentru a fi interconectată cu strategiile naționale de incluziune socială, educație, capacitate de inserție profesională și sănătate.

Cu toate acestea, din păcate, aceste strategii sunt abordate în fragmente, fără o politică integrată care să asigure punerea lor în aplicare holistică.

³Strategia se bazează pe patru piloni tematici: cultură și educație non-formală, sănătate, sport și petrecere a timpului liber, participare și voluntariat, capacitatea de inserție profesională și antreprenoriatul.

Președintele nostru a anunțat la începutul anului 2022 că Guvernul României pregătește o nouă Strategie Națională pentru Tineret 2022-2027, axată pe emanciparea tinerilor, educație, creșterea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor și participarea activă a acestora la viața economică, socială, culturală și politică.

Incluziunea tinerilor în viața comunității din România

Legea 78/2014 privind reglementarea voluntariatului a făcut parte din alinierea la legislația europeană, Directiva 89/48 CEE privind recunoașterea diplomelor care definesc experiența profesională în raport cu practica juridică și curentă a profesiei alese. Scopul său a fost de a crește beneficiile pe care tinerii le obțin prin desfășurarea sau implicarea în astfel de activități. Potrivit legii, începând cu anul 2014 voluntariatul este considerat experiență profesională/de specialitate în funcție de tipul de activitate numai dacă se desfășoară în domeniul studiilor absolvite. ⁴

Deși legea încurajează tinerii să se implice mai mult în comunitatea lor, doar 12,4% dintre tineri au fost implicați în voluntariat în perioada 2018-2019 (12 luni), față de media a 31% la nivelul tinerilor din Uniunea Europeană, potrivit unui studiu realizat în 2019 în România. Cu toate acestea, cei cu vârste cuprinse între 14-18 ani tind să se implice considerabil mai mult în voluntariat (15,7%) decât cei cu vârste cuprinse între 27 și 29 de ani (9,4%). În același timp, s-a observat că fetele tind să se implice mai mult în acțiunile de voluntariat decât băieții.

Dintre cei tineri implicați în voluntariat, aproximativ jumătate dintre ei sunt liceeni/studenti. Într-un procent semnificativ mai mic, doar 9,6% sunt implicați în asociații sau cluburi, 11% sunt înscriși în organizații neguvernamentale sau alte tipuri de organizații de tineret. Se pare că tinerii sunt cel mai puțin implicați în sindicate: 1,3% și partide politice: 3,5%.

În ansamblu, doar 7,6% dintre tinerii din România participă la activități de voluntariat, iar 12,1% participă la activități organizate de diferite centre de tineret. Acest lucru tinde să întărească și mai mult tendința tinerilor de a se implica în activități recreative structurate. Întrucât astfel de activități au cel mai mare impact asupra dezvoltării lor ulterioare, există o

³ *Politici publice în domeniul tineretului,* <https://www.nonformalsepoate.ro/index.php/propunere-politica-public/set-de-instrumente-elaborare-politica-publica/85-toolkit-elaborare-politica-publica/87-3-politici-publice-in-domeniul-tineretului>.

nevoie clară de o strategie națională pentru a încuraja implicarea lor în activitățile structurate.

Același studiu a arătat că 28,2% dintre tineri nu au încredere în procesul de voluntariat, în timp ce 8,7% dintre tineri au încredere deplină în voluntariat. În plus, respondenții au fost întrebați dacă sunt implicați în diferite tipuri de activități participative, cum ar fi semnarea unei liste de cerințe politice, participarea la demonstrații, activități de voluntariat, lucrul pentru o organizație politică, lupta pentru probleme de mediu sau participarea la activități politice online. Atât nivelul de participare, cât și nivelul interesului sunt scăzute, participarea la proteste fiind cea mai populară formă de incluziune a tinerilor în viața comunității. Mai puțin de un sfert (22%) au fost implicați în acte participative și doar 20% dintre cei implicați nu și-au exprimat intenția de a participa în viitor la astfel de activități.

3. Percepțiile și realitățile integrării și incluziunii tinerilor în activitățile CLLD

Tinerii europeni au fost rareori mai implicați în probleme care contează pentru ei. Fie că este vorba de probleme socio-economice locale sau regionale sau de grevele climatice globale conduse de tineri, există în mod clar o cunoaștere și un apetit în rândul tinerilor europeni pentru implicarea în activități CLLD de o formă sau alta. Grupurile comunitare voluntare, organizațiile de tineret și instituțiile administrației publice locale exprimă, de asemenea, în general, disponibilitatea de a lucra cu tinerii și de a pune în valoare contribuția acestora la problemele și proiectele de dezvoltare locală.

Atunci, de ce incluziunea tinerilor sau dezvoltarea condusă de tineri nu este mai mult un proces automat? Tinerii percep adesea că organizațiile comunitare și alte instituții nu apreciază contribuția lor, în timp ce instituțiile comunitare pot tinde să pretindă că tinerii nu sunt interesați de munca lor sau că au mai mult "nevoie de asistență, mai degrabă decât să fie bunuri comunitare" (Jones & Perkins, 2006, p. 91). Realitatea este mai complexă – tinerii și liderii mai în vârstă ai comunității pot lucra foarte bine împreună, dar metodele și abordările de integrare a tinerilor în rolurile de conducere necesită o gândire și un management atent pentru a obține un succes maxim.

Numeroase studii privind incluziunea tinerilor în CLLD au făcut referire la percepția în rândul membrilor mai în vârstă ai grupurilor și organizațiilor comunitare că tinerii au nevoie în principal de asistență sau nu sunt capabili sau interesați să își asume roluri de conducere (Jones & Perkins, 2006).

Acest stereotip din partea adulților poate "limita potențialul tinerilor la nivel comunitar prin împiedicarea capacității lor de a se raporta la adulți, determinând chiar tinerii să se îndoiască de propria lor competență" (Jones & Perkins, 2006, p. 91). Faptul că nu reușesc să rupă acest stereotip și această abordare întărește astfel necesitatea ca persoanele în vârstă să își asume roluri de autoritate și limitează posibilitatea conducerii tinerilor.

De fapt, atunci când tinerii și persoanele în vârstă sunt puse să lucreze împreună în proiecte conduse de tineri, persoanele în vârstă sunt adesea surprinse de competența și interesul manifestate de tinerii lor parteneri;

Lucille, un adult, a spus că lăsarea planului de tineret a fost dificilă pentru ea la început: "Știu că sunt foarte capabili, dar îmi doresc, de asemenea, ca programul să fie «de succes»". În cele din urmă, ea a raportat că a crescut încrederea în abilitățile tinerilor de a realiza tot ceea ce li se oferă" (Hennessey et al., 2013, p. 82).

Acestea fiind spuse, s-a observat, de asemenea, că simpla punere a tinerilor și a persoanelor în vârstă pentru a lucra împreună la un proiect sau în grupuri nu duce la o incluziune eficientă și susținută a tinerilor (Pickering, et al., 2021). Atunci când adulții încearcă să încurajeze conducerea tinerilor prin simpla "ieșire din drum", membrii mai în vârstă ai grupului pot risca să nu "ofere conducerea și sprijinul necesar tinerilor să aibă succes. Pentru ca tinerii să fie agenți eficienți ai schimbării, adulții trebuie să ofere sprijin și îndrumare." Collura, et al., 2019, p. 47S). Relațiile dintre incluziunea tinerilor și percepțiile despre sine au fost, de asemenea, recunoscute la scară largă. Poate exista o percepție în rândul tinerilor din mediul rural din diferite regiuni că a rămâne în zona lor locală ar fi în detrimentul viitorului lor (Rauhaus & Guajardo, 2021, p. 78). Cu toate acestea, incluziunea tinerilor a fost recunoscută la scară largă pentru a crește percepțiile pozitive de sine, precum și pentru a crește valoarea pe care tinerii o acordă comunităților lor de origine (Andresen, et al., 2013). Incluziunea tinerilor nu a fost utilizată doar ca instrument de îmbunătățire a percepțiilor tinerilor din mediul rural, ci și ca o modalitate puternică de integrare a unui sentiment de comunitate în noii veniți (Allen-Handy, et al., 2020).

4. Nevoia de competențe existente și viitoare pentru tineri și pentru voluntarii comunității pentru a facilita progresul tinerilor

Participarea tinerilor este un concept larg care sprijină o mare varietate de practici. Organizațiile de tineret, autoritățile locale și lucrătorii de tineret abordează această problemă din diferite unghiuri și interes atunci când vine vorba de implicarea tinerilor. În plus, cea mai mare parte a timpului liber al tinerilor este petrecut în comunitatea locală. Pentru ca tinerii să simtă că aparțin comunității, au nevoie de o activitate comună pentru a facilita rezolvarea problemelor comune. Pentru un proces eficient de implicare a tinerilor și pentru a progresa, tinerii trebuie să dobândească și să dezvolte anumite competențe.

Abilitățile dificile sunt abilitățile care sunt învățate, abilitățile tehnice și cunoștințele necesare de care aveți nevoie pentru a face o activitate. De obicei, tinerii învață la școală, din cărți, la cursuri sau chiar la locul de muncă. Abilitățile dure diferă în funcție de domeniul de activitate. Abilitățile soft sunt considerate trăsături de caracter sau abilități interpersonale care îi ajută pe tineri să se adapteze, să interacționeze și să lucreze cu ceilalți. Acestea nu pot fi învățate, dar cu siguranță pot fi dezvoltate de-a lungul timpului. În comparație cu competențele hard, competențele soft sunt din ce în ce mai căutate în activități de voluntariat, stagii de practică și chiar locuri de muncă.⁴

Există două tipuri de abilități soft: abilități intrapersonale – managementul stresului, control emoțional, optimism și perseverență; abilități interpersonale – atât abilități de comunicare scrisă, cât și verbală, managementul conflictelor, abilități de lucru în echipă.

Cea mai importantă și căutată abilitate soft este capacitatea de a comunica, fie ea scrisă sau verbală. O problemă centrală a tinerilor este vorbitul în public, care este necesar pentru a progresa cu succes într-o anumită problemă legată de comunitate. Deși poate părea că această abilitate este stăpânită de toată lumea, mulți oameni nu pot vorbi în public, nu știu cum să explice sau nu se fac înțeleși pe un anumit subiect. Tinerii ar trebui să se concentreze mai mult pe modelarea acestor abilități de comunicare prin practicarea vorbirii în public, participarea la rețelele sociale, partajarea conținutului auto-creat cu alții. Concentrarea pe dezvoltarea acestor competențe este extrem de importantă în contextul în care tinerii doresc să se facă auziți și luați

⁴ *Abilități hard vs soft skills: diferența dintre ele, care sunt cele mai căutate și cum le echilibrăm?*, 21.08.2020, <https://humangest.ro/stiri/hard-skills-vs-soft-skills-diferenta-dintre-acestea-care-sunt-cele-mai-cautate-si-cum-le-echilibram/>.

în serios în diferite chestiuni.⁵

Similar adaptabilității, abilitatea de rezolvare a problemelor implică găsirea de soluții și, de asemenea, cunoașterea modului de implementare a acestora pentru a rezolva o problemă. Pentru a stăpâni abilitățile de rezolvare a problemelor, tinerii ar trebui să se concentreze pe dezvoltarea abilităților lor analitice și să învețe cum să fie organizați. Acest lucru încurajează tinerii să își asume responsabilitatea și să ia decizii în cunoștință de cauză. Astfel, tinerii testează și înțeleg mai bine consecințele luării deciziilor. În cazul în care tinerii sunt implicați în procesul de luare a deciziilor, este mai probabil ca opiniile și nevoile lor să fie luate în considerare.

⁶ Creativitatea este o abilitate soft necesară în orice domeniu. Tinerii creativi vin cu cele mai multe idei interesante, care sunt inovatoare și se gândesc la cele mai neașteptate moduri de a rezolva o problemă sau pentru a dezvolta un proiect, o politică etc. În egală măsură, creativitatea și rezolvarea problemelor necesită capacitatea de a lua în considerare posibilele consecințe viitoare ale anumitor acțiuni și de a evalua riscurile.

În centrul acestei abilități se află conceptul de autocontrol, responsabilitate, rezolvare a problemelor și adaptabilitate. Tinerii ar trebui să se concentreze cât mai mult posibil pe creșterea acestor competențe pentru a⁷ progresa cu succes atât în viața comunității, cât și în viața personală.

Deși îmbunătățirea competențelor lor non-tehnice ar trebui să fie o prioritate pentru tineri, trăim în era digitală și există o competență solidă care este necesară în general: competențele digitale. Trecerea în masă la operațiunile online din cauza pandemiei de COVID-19 a sporit și mai mult nevoia de competențe digitale. Prin dezvoltarea acestor abilități, tinerii au o șansă mai bună de a contribui la comunitățile lor și de a-și proteja viitorul în carieră. Nevoia de competențe digitale va crește, de aceea se recomandă ca tinerii să urmeze cursuri de formare suplimentare, cum ar fi auto-învățarea, să se înscrie la diverse cursuri și programe.⁸

Prin implicarea în diverse proiecte și activități, tinerii pot dobândi cunoștințe, își pot dezvolta abilitățile și își pot exprima și urmări aspirația pentru viitor. Acest lucru se poate întâmpla numai prin activități de învățare, cum ar fi învățarea prin practică atunci când efectuați sarcini specifice. Oportunitatea de a utiliza aceste noi competențe în contexte noi îi ajută pe tineri să acționeze din ce în ce mai eficient.

5. Metodologii eficiente de implicare a tinerilor, preferințe și metodologii de învățare online/față-în-față/mixtă

Pe baza analizei a două studii de caz ale unei organizații politice de tineret din Regatul Unit și din Cehia, Mackóva și Mejias (2020) reflectă asupra utilizării strategiilor și activităților mass-media online și offline. Aceștia recunosc că, după cum au demonstrat și alții, faptul că "mass-media online joacă un rol crucial nu numai ca surse de informare și mijloace de comunicare, ci și ca instrumente importante pentru participarea politică, activismul și mobilizarea sau organizarea cetățenilor – care se aplică în special tinerilor" (p. 160), în calitate de utilizatori avizați ai internetului și ai platformelor de comunicare socială. Într-adevăr, este recunoscut pe

⁵ Top 8 soft skills pe care angajatorii și le doresc, 29.05.2019, <https://www.undelucram.ro/cumlucram/top-8-soft-skills-pe-care-si-le-doresc-angajatorii-1642>.

⁶ Tineretul și participarea în comunitate, <https://www.nonformalsepoate.ro/index.php/propunere-politica-publica/toolkit-elaborare-politica-publica/85-toolkit-elaborare-politica-publica/86-2-tinerii-si-participarea-in-comunitate>.

⁷ OCDE Viitorul educației și al competențelor. Educație 2030, 2018, <https://www.scribd.com/document/379035842/The-future-of-education-and-skills>.

⁸ Ce sunt competențele digitale?, 09.03.2021, <https://digitalskills.unlv.edu/digital-marketing/what-are-digital-skills/>.

scară largă faptul că mass-media are puterea de a modela opinia și discursul social– nu numai mass-media tradițională (care deține o putere recunoscută), ci și noile mijloace de comunicare în masă și platformele de comunicare socială, prin căi alternative, prin estomparea liniilor producătorilor de conținut și a publicului prin strategii algoritmice complexe care sunt deschise instituțiilor puternice și/sau bogate. Astfel, noile media și media socială par să fi creat noi forme de participare și implicare, deși mass-media tradițională rămâne relevantă și puternică.

Cu toate acestea, autorii menționați mai sus au constatat că aceste organizații politice de tineret, după cum au arătat cercetările, au favorizat ambele forme de implicare – online și offline. Aceștia au folosit platforme online și rețele sociale (site-uri web, Facebook, Instagram sau Twitter, în funcție de țară) pentru a sensibiliza și educa publicul prin conținut digital pentru a contracara dezinformarea (prin videoclipuri și meme-uri, folosind strategii creative, umoristice sau satirice, împreună cu conținuturi informaționale valide și autentice, dar și documente publice); să definească identitatea grupului lor; să disemineze activități și să încurajeze implicarea și mobilizarea adeptilor. Astfel, utilizarea noilor mijloace de comunicare în masă a facilitat procesul de a ajunge și de a implica participanții pentru aceste activități față în față, simplificând comunicarea organizației lor. În plus, aceștia au organizat activități față în față în spații publice, cum ar fi seminarii educaționale, discuții/dezbateri publice, evenimente de formare, prezentări de campanii, demonstrații și au apreciat importanța interacțiunii directe ca strategie de promovare a unei comunicări mai eficiente și de implicare a noilor susținători și, prin urmare, ca instrument de mobilizare.

Astfel, aceste grupuri au folosit activități online sau offline în funcție de obiectivele lor, adaptându-se la nevoile grupurilor lor țintă și la obiectivele lor. Platformele de comunicare online și sociale permit accesul la grupuri mari, în special pentru activități pentru tineri și conduse de aceștia; au creat departamente de comunicare axate pe strategii și dezvoltarea unor metode eficiente de implicare. Mass-media tradițională a fost, de asemenea, utilizată deoarece au permis inițiativelor lor să ajungă la un public mai larg, sprijinind mobilizarea și campaniile offline, contribuind la imaginea și vizibilitatea lor publică, precum și posibilitatea de a avea un impact asupra agendei publice. Prin urmare, Mackóva și Mejias (2020) concluzionează că activitățile online și offline sunt atât relevante (deși nu doar cheia succesului) pentru promovarea implicării tinerilor în activități comunitare, sociale și politice, ilustrând acest proces prin analiza Bakardjieva a mediapolisului contemporan ca un triplu helix "care cuprinde mass-media online, mass-media tradițională și spațiile fizice ale orașului" (2012, p. 77).

Cu toate acestea, Mackóva și Mejias (2020) se referă, de asemenea, la o tendință a mass-mediei tradiționale, care își păstrează puterea de a legitima sau de a respinge activitățile organizațiilor de tineret, și anume în Regatul Unit, prin reprezentarea lor ca fiind "potențial violente și, de asemenea, de-contextualizarea și de-legitimarea eforturilor lor cetățenești active de succes în cazul în care se constată că astfel de eforturi sunt ne-normative sau în contestarea directă a instituțiilor de consens politic" (pp. 176-177), definirea tipurilor de acțiuni civice considerate demne de promovat. Cu toate acestea, ele demonstrează, de asemenea, că aceste discursuri publice ale mass-mediei tradiționale se pot schimba, ceea ce s-a și întâmplat cu unul dintre grupurile de tineri din acest studiu de caz – Momentum, din Marea Britanie.

În plus, este esențial să se ia în considerare calitatea experiențelor de participare, deoarece aceasta influențează în mod direct implicarea tinerilor. Într-adevăr, Ferreira și colegii săi (2012) au dezvoltat două studii care au demonstrat următoarele: calitatea dezvoltării experiențelor de participare este legată de moduri mai complexe de gândire despre politică și că prezice

schimbarea tiparelor în atitudinile politice. Astfel, experiențele de participare cu o calitate scăzută a dezvoltării ar putea avea un impact negativ asupra dezvoltării politice a adolescenților, așa cum sugeraseră anterior unele studii (de exemplu, Mahoney, 2000; Menezes, 2003), cum ar fi încurajarea dobândirii unor norme sociale inadecvate sau consolidarea intoleranței și a prejudecăților față de minorități. Astfel, autorii caută să identifice care sunt criteriile experiențelor cu o calitate ridicată a dezvoltării, deoarece vor încuraja implicarea tinerilor și vor promova dezvoltarea psihologică, etică-morală și socio-politică a participanților. Într-adevăr, literatura de specialitate din zonă a demonstrat că implicarea civică și participarea politică a tinerilor sunt asociate cu bunăstarea personală și socială, au un impact asupra dezvoltării identității și a conștiinței morale și politice și, prin urmare, sunt predictorii ai implicării politice viitoare (Ferreira et al., 2012).

În ciuda cercetărilor care demonstrează o creștere a nemulțumirii politice, a înstrăinării sau a ostilității în ceea ce privește politica (Putnam, 2000), Ferreira și colegii săi (2012) ne avertizează cu privire la faptul că participarea tinerilor nu poate fi neapărat în scădere, dar că se schimbă în mod clar prin utilizarea " (...) formelor auto-expresive și anti-ierarhice de participare politică și implicare civică" (p. 600). Cercetări recente au demonstrat că tinerii sunt mai predispuși să participe la grupuri civice, asociații de voluntari, grupuri de tineri ale partidelor politice (așa cum au fost cele menționate de Mackóva și Mejias, 2020), ONG-uri, printre alte tipuri de instituții (Cruz et al., 2020).

Prin urmare, Ferreira și colegii săi (2012) subliniază că accentul trebuie pus pe promovarea experiențelor de înaltă calitate a dezvoltării, care implică: procese de asumare a rolurilor ca oportunități de auto-dezvoltare prin asumarea rolului celuilalt și a diferenței sale (Mead, 1934); expunerea la sentimentele și atitudinile celorlalți prin interacțiunea de la egal la egal pentru a facilita procesul perspectivei sociale (Piaget, 1977), generând conflicte cognitive și stimulând dezvoltarea, așa cum a propus Kohlberg (1976), prin prezentarea unor probleme care sfidează raționamentul individului și le expun perspectivele celorlalți prin interacțiune socială și comunicare reciprocă, ducând la dezvoltarea morală și etică; având în vedere cele cinci componente ale schimbării cognitive-de dezvoltare propuse de Sprinthall (1994) – implicarea continuă în experiențe *semnificative* de asumare a rolurilor, care trebuie să fie echilibrate cu oportunitățile de reflecție ghidată asupra acelor experiențe cu ceilalți într-un context care, în același timp, susține și provoacă viziunea lor asupra lumii pentru a stimula dezvoltarea. Așadar, acțiunea și reflecția sunt esențiale pentru integrarea de noi experiențe și dezvoltarea viziunilor asupra lumii, care conduc la dezvoltarea psihologică și etică-morală. Aceste perspective au fost validate de cercetări mai recente (de exemplu, Chupp & Joseph, 2010 privind învățarea serviciilor) care demonstrează că, pe de o parte, acțiunea trebuie să fie reală și semnificativă pentru individ prin interacțiune socială de înaltă calitate; pe de altă parte, reflecția critică este crucială pentru experiențele pozitive de participare, combinând "acțiunea, reflecția, colaborarea și comunitatea" (Schoenfeld, 2004, p. 238 cit în Ferreira et al., 2012) cu provocarea și sprijinul, în contexte pluraliste și diverse, pentru a contribui la interacțiunea cu celălalt, care este atât egal, cât și diferit (Arendt, 2005).

Prin urmare, pentru a promova implicarea tinerilor, este esențial să se promoveze implicarea acestora în proces, care poate fi realizat prin metodologii participative. Prati și colegii săi (2020) oferă o evaluare a unei intervenții bazate pe cercetarea de acțiune participativă condusă de tineret (YPAR), care își propune să promoveze dezvoltarea pozitivă și implicarea civică, demonstrând beneficiile acestei metodologii în ceea ce privește bunăstarea socială și cetățenia

activă a participanților săi. Acestea definesc YPAR ca fiind o "formă de cercetare participativă bazată pe comunitate, în care tinerii sunt instruiți să identifice și să analizeze (prin cercetare) aspecte relevante pentru viața lor, să raporteze părților interesate relevante și să pledeze pentru soluții sau să influențeze politicile și deciziile" (Prati et al., 2020, p. 1). Aceasta se bazează pe implicarea activă a tinerilor în cercetarea cu privire la aspecte semnificative de interes pentru ei, pe reflecții critice și pe discuții pentru a identifica strategii de schimbare și pentru a dezvolta alianțe cu părțile interesate relevante pentru a adopta aceste modificări. Astfel, tinerii implicați sunt proprietarul proiectului, care promovează libertatea de a alege și emanciparea psihologică a acestora (Zimmerman, 1995) prin implicarea în comunitatea lor. Prati și colegii săi (2020) rezumă cercetările care au demonstrat că aceste strategii aduc beneficii participanților bunăstării psihologice și sociale (cea care implică ulterior apartenența la o comunitate, încrederea în oameni și o viziune pozitivă asupra societății), precum și dezvoltarea agenției, psihologică, profesională/profesională, socială și etică-morală, conștiința critică, empatia, printre alte beneficii. În studiul lor, autorii au constatat că, în comparație cu grupul de control, participanții la intervenția lor au raportat niveluri mai ridicate de bunăstare socială, încredere și participare instituțională și niveluri mai scăzute de alienare politică, contribuind la cetățenia activă. Astfel, ei concluzionează cu privire la relevanța vitală a implicării studenților în cercetarea problemelor sociale care sunt importante și semnificative pentru ei (acțiuni care oferă sens și promovează capacitatea), promovarea analizei critice (prin reflecție asupra surselor de încredere și învățarea modului de identificare a acestora) și dezvoltarea unor posibile măsuri de abordare a acestor probleme.

Toate acestea sunt aspecte importante de luat în considerare atunci când intervin cu tinerii, deoarece, în ciuda rapoartelor de nemulțumire, tinerii par să-și revendice drepturile și să fie ascultați (Ribeiro et al., 2015). Într-adevăr, o problemă importantă pe care Mackóva și Mejias (2020) au identificat-o într-unul dintre grupurile de tineri pe care le-au studiat a fost orizontalismul în relațiile din cadrul organizației, în care toți participanții și-au putut propune și pune în aplicare ideile, indiferent de rolul lor în organizație. Iar această caracteristică părea nu numai să fie apreciată, ci să fi fost unul dintre factorii declanșatori ai creșterii organizației.

În concluzie, "Setul de instrumente CATCH-EYoU – practici de participare activă" dezvoltat în cadrul proiectului Orizont 2020 "CATCH-EYoU – Construirea cetățeniei active cu tineretul european: politici, practici, provocări și soluții" oferă instrumente pentru a-i ajuta pe tineri să se pregătească pentru participare în diferite contexte, pentru a le încuraja participarea și implicarea, precum și câteva informații despre modalitățile de promovare a implicării. Acesta descrie pe scurt strategiile utilizate de unele dintre instituțiile asupra cărora s-au concentrat, cum ar fi: negocierea diferențelor dintre participanți printr-un accent pe comunicare, schimb de experiență și feedback; organizarea de activități mici pe tot parcursul anului, pe baza co-creării și a strategiilor participative la care toți participă și apoi pregătesc un eveniment mai amplu; nevoia de sprijin și îndrumare din partea persoanelor în vârstă și/sau mai experimentate.

În ceea ce privește strategiile online/offline de interacțiune cu tinerii, acest set de instrumente prezintă strategiile utilizate de unele instituții de tineret, cum ar fi utilizarea Facebook, Twitter sau Instagram (în funcție de țară) pentru a face publicitate activităților sau evenimentelor, pentru a oferi mărturii, evenimente, știri, videoclipuri etc., reflectând în același timp asupra posibilităților provocări sau capcane pe care le implică acest lucru (lipsa de conținut demn); folosind emisiuni radio. În plus, acestea raportează eficacitatea organizației Momentum din Regatul Unit în trecerea de la o organizație online la o organizație offline prin viralitatea rețelelor sociale - una dintre organizațiile explorate de Mackóva și Mejias (2020).

În baza cercetărilor dezvoltate pe parcursul proiectului, Banaji (2018) rezumă câteva recomandări privind instrumente semnificative de cetățenie activă, care ne permit să reflectăm asupra metodologiilor eficiente de implicare a tinerilor și a preferințelor de învățare față-în-față/online/mixtă. Printre acestea se numără: existența unui spațiu accesibil pentru întâlnirile publice și private; existența de lucrători voluntari sau remunerați pentru a genera idei și activități (avertizând asupra faptului că este posibil ca tinerii cu venituri mici să nu poată face voluntariat din cauza nevoilor de venit și, astfel, subliniind importanța promovării egalității de reprezentare prin muncă remunerată); utilizarea tuturor mijloacelor de informare în masă disponibile într-un mod creativ, inclusiv mass-media consacrată (afișe, telefoane, ziare, buletine informative, pliante, e-mail), mass-media încrucișată (menționând radioul digital, bazele de date digitalizate și formularele web, forumurile, videoclipurile) și noile mijloace de comunicare (mass-media asociale, aplicații, vlogging și platforme de partajare de conținut); și promovarea relațiilor între generații. Astfel, ei recomandă ca mass-media bazată pe web să fie bine îngrijită pentru a deveni "prietenosă, accesibilă, interesantă, actualizată și bine moderată (Ceea ce necesită mult timp și muncă)" (p. 10), propunând alternarea acestor strategii cu "evenimente offline, spații și formate media mai vechi precum filme, radio și graffiti" (Banaji, 2018, p.10).

6. REFERINȚE:

Incluziunea tinerilor și politica de dezvoltare comunitară în Italia

Department for Youth Policy and Universal Civil Service, Governance of youth policies.

<https://www.politichegiovanili.gov.it/politiche-giovanili/youthwiki/1-governance-delle-politiche-giovanili/>

[National Youth Agency, Opportunities for Youth. https://agenziagiovani.it/opportunita-per-i-giovani/](https://agenziagiovani.it/opportunita-per-i-giovani/)

[National Youth Agency, Youth Worker. https://agenziagiovani.it/erasmus/youth-worker/](https://agenziagiovani.it/erasmus/youth-worker/)

[National Youth Council, Statute and Programmatic lines 2019 – 2022. https://consigliozionalegiovanili.it/documenti/](https://consigliozionalegiovanili.it/documenti/)

[Italian Constitution, Articles 31 and 117.](https://www.senato.it/istituzione/la-costituzione/parte-i/titolo-ii/articolo-31)

<https://www.senato.it/istituzione/la-costituzione/parte-ii/titolo-v/articolo-117>

National coordination of regional programs supported by the National Fund for Youth Policies (art. 19)

[L 248/2006 \(camera.it\)](https://www.camera.it/leggi/2006/248)

Provisions for the promotion of rights and opportunities for children and adolescents.

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1997/09/05/097G0322/sg>

Framework law for the implementation of the integrated system of interventions and social services (art. 22, c.2, lett. c); <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2000/11/13/000G0369/sg>

The Universal Civil Service. <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2017/04/03/17G00053/sg>

Provisions for the recognition of the social function carried out by oratories and bodies that carry out similar activities and for the enhancement of their role.

https://www.gazzettaufficiale.it/atto/serie_generale/caricaDettaglioAtto/originario?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2003-08-06&atto.codiceRedazionale=003G0237&elenco30giorni=false

[The Youth worker di nuova generazione](#)

⁵ Gabriel Bădescu, Daniel Sandu, Daniela Angi, Carmen Greab, *Studiu despre tinerii din România 2018/2019*,

<http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf>.

<https://giovanisi.it/2018/10/i-libri-di-giovanisi-youth-worker-di-nuova-generazione/>

AGESCI - <https://www.agesci.it/>

CORPO NAZIONALE DEI GIOVANI ESPLORATORI ITALIANI - <https://cngei.it/>

ARCI - <https://www.arci.it/>

Incluziunea tinerilor și politica de dezvoltare comunitară în Irlanda

Department of Children and Youth Affairs, 2015. *National Youth Strategy 2015-2020*. <https://www.youth.ie/documents/national-youth-strategy-2015-2020/>, accessed 22/04/22.

Devereux, E. (1993), 'The Lonely Furrow: Muintir Na Tire and Irish Community Development 1931-1991', *Community Development Journal* 28, no. 1: 45-54, [doi:10.1093/cdj/28.1.45](https://doi.org/10.1093/cdj/28.1.45).

Government of Ireland, 2014. *Better Outcomes, Brighter Futures: The National Policy Framework for Children and Young People 2014-2020* <https://www.gov.ie/en/publication/775847-better-outcomes-brighter-futures/>, accessed 22/04/22.

- 2019. *Sustainable, Inclusive and Empowered Communities: A Five-Year Strategy to Support the Community and Voluntary Sector in Ireland 2019-2024*. <https://www.gov.ie/en/publication/d8fa3a-sustainable-inclusive-and-empowered-communities-a-five-year-strategy/>, accessed 22/04/22.
- 2021. *National Volunteering Strategy 2021-2025*. <https://www.gov.ie/en/publication/3cba6-national-volunteering-strategy/>, accessed 22/04/22.

National Youth Council of Ireland, 2011. *Lending a Hand: A Report on Young People and Volunteering in Ireland* <https://www.youth.ie/documents/lending-a-hand-young-people-and-volunteering/>, accessed 22/04/22.

- 2014. *Youth Empowerment in Ireland: An Overview of Young People's Political Participation and Access to Rights* <https://www.youth.ie/documents/youth-empowerment-in-ireland-an-overview-of-young-peoples-political-participation-and-access-to-rights/>, accessed 22/04/22.

Incluziunea tinerilor și politica de dezvoltare comunitară în Portugalia

Plano Nacional para a Juventude (National Plan for Youth) <https://pnj.ipdj.gov.pt/>

Plano Nacional para a Juventude (National Plan for Youth) - Resolution of the Ministers Council n. 114-A/2018 of the 4th of September 2018 <https://dre.pt/dre/detalhe/resolucao-conselho-ministros/114-a-2018-116330692>

Instituto Português do Desporto e Juventude (Portuguese Institute for Youth and Sport)

<https://ipdj.gov.pt/>

Conselho Nacional de Juventude (National Council for Youth) <https://www.cnj.pt/missao/>

Parlamento dos Jovens (Youth Parliament) <https://jovens.parlamento.pt/Paginas/default.aspx>

Observatório Permanente da Juventude (Research project of the Instituto de Ciências Sociais da Universidade de Lisboa, since 1989) - Legislation for Youth in Portugal from 1974 to 2016 <https://www.opj.ics.ulisboa.pt/legislacao-sobre-juventude-em-portugal-1974-2016/>

Allen-Handy, A., Thomas-EL, S. L. & Sung, K. K., 2020. Urban Youth Scholars: Cultivating Critical Global Leadership Development through Youth-Led Justice-Oriented Research. *The Urban Review*, Volume 53, pp. 264-294.

Andresen, W., Dallapiazza, M. & Calvert, M., 2013. Engaging Young People as a Community Development Strategy in the Wisconsin Northwoods. *New Directions for Youth Development*, Volume 138, pp. 125-140.

Buzinde, C., Foroughi, B. & Godwyll, J., 2018. Youth Leadership Programs for Community Development and Social Action: A Pedagogical Approach. *Community Development Journal*, 54(4), pp. 677-694.

Collura, J. J., Raffle, H., Collins, A. L. & Kennedy, H., 2019. Creating Spaces for Young People to Collaborate to Create Community Change: Ohio's Youth-Led Initiative. *Health Education & Behavior*, 46(1S), pp. 445-525.

García-Poole, C., Byrne, S. & Rodrigo, M. J., 2018. Youth-Led Activities Associated with Positive Competence Changes in a Community-Based Program for Adolescents. *Child & Family Social Work*, Volume 23, pp. 599-608.

Heness, S. A., Ball, A. L. & Moncheski, M., 2013. A Community Development Approach to Service-Learning: Building Social Capital Between Rural Youth and Adults. *New Directions for Youth Development*, Volume 138, pp. 75-96.

Jones, K. R. & Perkins, D. F., 2006. Youth and Adult Perceptions of Their Relationships Within Community-Based Youth Programs. *Youth & Society*, 38(1), pp. 90-109.

McConkey, R., Dowling, S., Hassan, D. & Menke, S., 2013. Promoting Social Inclusion Through Unified Sports for Youth with Intellectual Disabilities: A Five Nation Study. *Journal of Intellectual Disability Research*, 57(10), pp. 923-935.

Pickering, C. J. et al., 2021. "I Believe This Team Will Change How Society Views Youth in Disasters": The EnRiCH Youth Research Team: A Youth-Led Community-Based Disaster Risk Reduction Program in Ottawa, Canada. *Canadian Journal of Public Health*, Volume 112, pp. 957-964

Rauhaus, B. M. & Guajardo, J. M., 2021. The Practice of Youth Inclusion in Community Planning and Resiliency: The Case of Post-Hurricane Harvey. *Journal of Health and Human Services Administration*, 44(1), pp. 67-85.

Bibliografie

1. Parlamentul României, LEGE nr. 350 din 21.07.2006, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/73834>.
2. Politici publice în domeniul tineretului, <https://www.nonformalsepoate.ro/index.php/propunere-politica-publica/toolkit-elaborare-politica-publica/85-toolkit-elaborare-politica-publica/87-3-politici-publice-in-domeniul-tineretului>.
3. Strategia Națională în domeniul politicii de tineret 2015-2020, <http://mts.ro/wp-content/uploads/2016/02/Strategia-tineret-final.pdf>.
4. Diana Crangasu, Legea noua a voluntariatului. Beneficii si limite, 01.08.2014, <http://hrmanageronline.ro/legea-noua-a-voluntariatului-beneficii-si-limite/>.
5. Gabriel Bădescu, Daniel Sandu, Daniela Angi, Carmen Greab, Studiu despre tinerii din România 2018/2019, <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf>.
6. Hard skills vs soft skills: diferența dintre acestea, care sunt cele mai căutate și cum le echilibrăm?, 21.08.2020, <https://humangest.ro/stiri/hard-skills-vs-soft-skills-diferenta-dintre-acestea-care-sunt-cele-mai-cautate-si-cum-le-echilibram/>.
7. Top 8 soft skills pe care și le doresc angajatorii, 29.05.2019, <https://www.undelucram.ro/cumlucram/top-8-soft-skills-pe-care-si-le-doresc-angajatorii-1642>.
8. Tinerii și participarea în comunitate, <https://www.nonformalsepoate.ro/index.php/propunere-politica-publica/toolkit-elaborare-politica-publica/85-toolkit-elaborare-politica-publica/86-2-tinerii-si-participarea-in-comunitate>.
9. OECD, The future of education and skills. Education 2030, 2018, <https://www.scribd.com/document/379035842/The-future-of-education-and-skills>.
10. What are digital skills?, 09.03.2021, <https://digitalskills.unlv.edu/digital-marketing/what-are-digital-skills/>.

Arendt, H. (2005). *The promise of politics*. Schocken Books.

Bakardjieva, M. (2012). Reconfiguring the mediapolis: New media and civic agency. *New Media & Society*, 14(1), 63–79. <https://doi.org/10.1177/1461444811410398>

Bronfenbrenner, U. (2005). *The Bioecological Theory of Human Development* (2001).

In U. Bronfenbrenner (Ed.), *Making human beings human: Bioecological perspectives on human development* (p. 3–15). California: Sage.

Pisani, M.C. & Raimondo, G. (2018). CATCH-EYoU Toolkit – practices of active participation - project CATCH-EYoU – Constructing Active Citizenship with European Youth: Policies, Practices, Challenges and Solution. Funded by the European Union’s Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant Agreement n. 649538. <http://www.catchyou.eu/the-project/publications/finalconference-toolkit/>

Banaji, S. (2018). Blue Paper n. 8 “Practices of active citizenship in youth organizations” – project CATCH-EYoU – Constructing Active Citizenship with European Youth: Policies, Practices, Challenges and Solution. Funded by the European Union’s Horizon 2020 Research

and Innovation Programme under Grant Agreement n. 649538. <http://www.catchyou.eu/the-project/publications/wp8bp/>

Chupp, M. G., & Joseph, M. L. (2010). Getting the most out of service learning: maximizing student, university and community impact. *Journal of Community Practice*, 18, 190–212. <https://doi.org/10.1080/10705422.2010.487045>

Cruz, J.P., Malafaia, C., Silva, J.E. & Menezes, I. (2020). Between Emotion and Reason: The Role of Affective Networks and Events in Sustaining the Daily Experience of Environmental Activism. In S. Banaji & S. Mejias (Eds.) *Youth Active Citizenship in Europe Ethnographies of Participation*. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-35794-8_4

Ferreira, P.D.; Azevedo, C.N.; Menezes, I. (2012). The developmental quality of participation experiences: Beyond the rhetoric that "participation is always good!". *Journal of Adolescence*. 353:599-610. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2011.09.004>

Kohlberg, L. (1976). Moral stages and moralization: the cognitive-developmental approach. In T. Lickona (Ed.), *Moral development and behavior: Theory, research, and social issues* (pp. 31–53). Holt, Rinehart and Winston

Macková, A., Mejias, S. & Macek, J. (2022). When Facebook Is (Not) Enough: Hybridity in the Media and Political Strategies of Leftist Youth Organisations. In S. Banaji & S. Mejias (Eds.) *Youth Active Citizenship in Europe Ethnographies of Participation*. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-35794-8_6

Mahoney, J. L. (2000). School extracurricular activities as a moderator in the development of antisocial patterns. *Child Development*, 71, 502–516. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00160>

Menezes, I. (2003). Participation experiences and civic concepts, attitudes and engagement: implications for citizenship education projects. *European Educational Research Journal*, 2(3), 430–445. <https://doi.org/10.2304/eeerj.2003.2.3.8>

Piaget, J. (1977). *Problemas de psicologia genética* [The Child and Reality: Problems of Genetic Psychology] (4th. ed.). Publicações D. Quixote.

Prati, G., Mazzoni, D., Guarino, A., Albanesi, C. & Cicognani, E. (2020). Evaluation of an Active Citizenship Intervention Based on Youth-Led Participatory Action Research. *Health Education & Behavior*. 47(6):894-904. <https://doi.org/10.1177/1090198120948788>

Putnam, R. P. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon and Schuster

Ribeiro, N., Malafaia, C., Neves, T., Ferreira, P.D. & Menezes, I. (2015) Constraints and opportunities for civic and political participation: perceptions of young people from immigrant and non-immigrant background in Portugal, *Journal of Youth Studies*, 18:6, 685-705, <http://dx.doi.org/10.1080/13676261.2014.992307>

Schoenfeld, A. H. (2004). Multiple learning communities: students, teachers, instructional designers, and researchers. *Journal of Curriculum Studies*, 36(2), 237–255. <https://doi.org/10.1080/0022027032000145561>

Sprinthall, N. A. (1994). Counselling and social role taking: promoting moral and ego development. In J. Rest, & D. Narvaez (Eds.), *Moral development in the professions: Psychology and applied ethics* (pp. 85–100). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Zimmerman, M. A. (1995). Psychological empowerment: Issues and illustrations. *American Journal of Community Psychology*, 23(5), 581–599. <https://doi.org/10.1007/BF02506983>